

Setembre crític | | Actualitzat el 09/10/2023 a les 23:00

El gerent de Patel declara davant del jutge per la denúncia de la Fiscalia i el GDT per contaminar la riera de Sant Martí

Xavier Planas Costa s'ha defensat dient que el petit nucli de Sant Martí Sescorts, de 18 habitants, també aboca a la mateixa riera que Patel| Les anàlisis encarregades pel GDT a la riera a la sortida de l'abocament de Patel gairebé quintuplicaven la presència d'amoníac a l'aigua permesa per la normativa

Activistes del GDT concentrats aquest dilluns davant del jutjat de Vic mentre hi declarava Xavier Planas | GDT

Xavier Planas Costa, gerent de l'escorxador Patel de Sant Martí Sescorts, ha declarat aquest dilluns al jutjat com a investigat en un presumpte delictes contra el medi ambient arran dels abocaments contaminants denunciats el 2019 i 2020 pel Grup de Defensa del Ter (GDT). Arran d'aquesta denúncia, el desembre de 2022 la Fiscalia va presentar una querrela contra el principal responsable de Patel, un dels escorxadors del grup Vall Companys, primera empresa a l'Estat espanyol i segona a Europa del sector carni.

Segons les analítiques de l'aigua de la riera de Sant Martí aportades en el seu moment a la Fiscalia, la presència d'amoníac quintuplicava la permesa per la normativa mediambiental. Xavier Planas, per la seva part, ha negat davant del jutge que els abocaments a la riera fossin

contaminants, extrem que ha confirmat un perit contractat per l'empresa. De fet, Planas s'ha fet l'orni dient que ell no hi entenia i que, segons li deien els tècnics de l'empresa, es feia tot correctament. Fins i tot ha assenyalat els habitants del petit nucli de Sant Martí Sescorts com a possibles causants d'una hipotètica contaminació de la riera. Segons l'Idescat, al nucli de Sant Martí hi viuen 18 habitants.

La denúncia del GDT fa referència a abocaments de 2019 i 2020. Amb tot, segons han explicat activistes del grup ecologista osonenc concentrats a l'entrada del jutjat mentre hi declarava Xavier Planas, divendres encara van fer una nova analítica, «perquè vam veure que la riera baixava fatal, i continua igual, ni ho intenten dissimular», ha dit un d'ells, Xavier Crosas. Això comptant que en els últims anys Patel ha renovat la seva depuradora.

Aspecte de l'aigua de la riera de Sant Martí poc després del punt on hi aboca Patel Foto: GDT

Des del GDT, que exerceixen l'acusació particular, s'han mostrat disposats a anar fins el final, més ara que van de la mà de la Fiscalia. «Les administracions se'ns han tojeat durant molts anys, i si més no, ara la Fiscalia s'ho ha agafat seriosament», ha manifestat Crosas. Segons diu el GDT en un comunicat, «Patel és la punta de llança i representa un model agroramader que empobreix el territori, que esgota els recursos locals com l'aigua i els contamina, que genera precarietat laboral i pobresa en els nostres barris, que ha acabat amb la pagesia d'aquest país, i que a nivell global és la pura estampa del canvi climàtic que ja estem començant a patir».

Vall Companys va facturar 3.010 milions d'euros el 2022, un 31% més que l'any anterior

Tal com s'explicava en un ampli reportatge que Setembre va publicar el setembre de 2022, Patel és un dels escorxadors més grans de l'Estat espanyol, maten 7.000 porcs diaris i produeixen 3.000 tones de producte carni a la setmana. Bona part d'elles destinades a l'exportació, no només a Europa, sinó també a països com el Japó, la Xina, Brasil, els Estats Units o Canadà. Des del punt

de vista financer, el grup Vall Companys, propietari de Patel, va tancar l'any 2022 amb una facturació de 3.010 milions d'euros, un 31% més que l'exercici anterior.

En els últims anys, Patel ha experimentat un creixement espectacular de les seves instal·lacions. L'Ajuntament de l'Esquirol li ha donat un permís rere un altre per convertir el que havia estat un petit escorxador local en una macroinstal·lació de gairebé 65.000 metres quadrats de sostre. Una de les últimes construccions va coincidir amb l'època dels abocaments presumptament contaminants, un magatzem de set pisos per a la congelació de la carn provinent de la sala de desfer, a l'espera de poder-la expedir cap als països on s'exporta. El nou magatzem té una capacitat d'emmagatzematge de 6.000 tones de carn.

Xavier Crosas, del GDT, fent declaracions a la premsa aquest dilluns davant del jutjat de Vic

La presència de contaminants en la riera de Sant Martí es veu agreujada pel fet que el cabal d'aigua de la mateixa oscil·la entre els 10 i els 20 litres per segon, mentre que el volum d'aigües residuals que s'hi aboca des de Patel és molt superior, fins a triplicar el cabal habitual de la riera. El mateix GDT indicava en la denúncia davant la Fiscalia que «resulta incompreensible i greument irregular l'autorització d'abocament concedida per l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) a la indústria», ja que «encara que es respectessin els paràmetres autoritzats, amb un cabal d'abocament que triplica, pel cap baix, el de la riera, inevitablement transformen aquesta en una claveguera».

El GDT també recorda que l'abocament constant representa «un risc ecològic de l'ecosistema de la riera», que pocs metres després desguassa a la riera de les Gorgues, que a la seva vegada ho fa al riu Ter, a tocar del pantà de Sau, d'on es fan les captacions per abastir d'aigua de boca a l'àrea metropolitana de Barcelona. Tot plegat, en una zona com la del popular Salt del Cabrit, de gran valor natural i que forma part de la Xarxa Natura 2000.